

Euroopa Parlamendi president Roberta Metsola
Euroopa Ülemkogu
29. juuni 2023

Venemaal toimuv on tõstatanud palju küsimusi riigi sisemise dünaamika ja süsteemide ebakindluse ning mõju kohta, mida see avaldab sissetungile Ukrainasse ja Euroopa julgeolekule tervikuna.

Solidaarsus Ukrainaga peab püsima meie päevakorras esikohal. See on eksistentsiaalse tähtsusega nii Ukraina kui ka Euroopa jaoks. Peame jääma vankumatuks, isegi kui lähikuudel muutub Ukraina olukord veelgi raskemaks.

Sellega seoses on mul heameel eelmisel nädalal väljakuulutatud 11. sanktsioonide paketi ja veel 50 miljardi euro eraldamise üle Ukraina taastamise, taastumise ja ülesehitamise toetamiseks.

Meetmete tõhustamine eeldab, et täidame lubadused, mille oleme andnud ELiga ühinemise läbirääkimiste alustamise kohta. Ukraina on näidanud üles erakordset pühendumust ja teinud suuri pingutusi reformide läbiviimisel, sealhulgas ELi kandidaatriigi staatuse nõuete täitmisel. Kui reformikriteeriumid on piisaval määral täidetud, peame olema valmis liikuma ühinemisläbirääkimistel järgmise etappi, ja ma loodan, et see toimub pigem varem kui hiljem.

Uue julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames tuleb meil eelkõige tugevdada oma kaitsealast tööstusbaasi, täiustada innovatsiooni, vähendada sõltuvust, saada iseseisvamaks ja suurendada usaldust. Sel nädalal saavutatud kaitsealaseid ühishankeid käsitlev poliitiline kokkulepe aitab liikmesriikidel täita oma kaitsevajadusi ja suurendada koostalitlusvõimet. Samuti aitab see ukrainlasi, kes loodavad meie relva- ja laskemoonatarnetele.

Ka läbirääkimistel laskemoona tootmist toetava määruse üle on tehtud lootustandvaid edusamme ja ma olen endiselt veendunud, et nüüd, kui parlament võttis kuu aega tagasi vastu oma seisukoha, jõuame lähinädalatel poliitilisele kokkuleppele.

Viime nõudluse ja pakkumise üheskoos vastavusse. Meie sõnadele järgnevad teod. Me täidame oma lubadused.

Meil tuleb välja töötada uus julgeoleku- ja kaitsestruktuur, mis tagab, et EL ja NATO suudavad üksteist täiendada, ilma et tekiks dubleerimine ja mulje konkurentsist.

Peame täitma oma lubadused ka rändevaldkonnas. Sellega on kiire. Möödunud nädalal nõudis Vahemere kalmistu veel 300 inimese elu. Neist paljude isikut ei tuvastata kunagi. Purunes veel 300 unistust. Veel 300 perekonda lagunes igaveseks.

Kuid me oleme teinud suuri edusamme. Euroopa Parlament on valmis töötama konstruktiivselt selle nimel, et leida praeguse ametiaja lõpuks tee, mis austaks piire, oleks õiglane inimeste suhtes, kes vajavad kaitset, ja vankumatu nende suhtes, kellel sellele õigust ei ole, ning teeks kaitsetute inimeste pealt teenivate inimkaubitsejate ärimudelile lõpu. Reeglid peavad tulenema meie seadustest ja õigusraamistikust, mitte inimkaubanduse võrgustikust. Mida kauem me ootame, seda tugevamaks võrgustikud muutuvad ja seda rohkem inimesi kaotab elu. Siinkohal on tähtis ja otsustav roll Frontexil.

Kuid tähelepanuta ei saa jätta ka selle teema välismõõdet. Meil on roll, mis võimaldab investeerida Aafrika riikidesse rohkem ja teha nendega tihedamat koostööd. Ent me ei tohi teha vana viga ja kõneleda Aafrikaga ainult rändeteemal. Tuleb käivitada strateegilisi investeeringuid ja ühisprojekte ning seda tuleb teha partnerluse vaimus. Aafrikaga tuleb pidada dialoogi, mitte monoloogi, ja mõista, et kui meie sealt lahkume, otsivad Aafrika riigid omale lihtsalt teised partnerid.

Peame ümber hindama viisi, kuidas me maailmas tegutseme. Tasakaalustada tuleb ELi poliitilised ja majandussuhted põhipartneritega kogu maailmas ning Ladina-Ameerika demokraatlike riikidega kriitilise tähtsusega toorainete ja kaubanduslepingute valdkonnas, mis on meie digi- ja rohepöörde edendamisel äärmiselt oluline.

Samuti tuleb teha rohkem koostööd selliste riikidega nagu India.

Euroopa Liit on India suuruselt kolmas kaubanduspartner ja suuruselt teine ekspordisihikoht. Meil on palju ühiseid prioriteete, sealhulgas võitlus kliimamuutuste vastu, tehnoloogia ja julgeolek. Palju võimalusi on veel kasutamata.

Euroopa on olnud CO₂ heite vähendamise, energiavarustuse mitmekesistamise ja kliimamuutuste vastase võitluse rahvusvahelise tegevuskava edendamisel kõige mõjukam ülemaailmne osaleja. See on tähtis. Kuid me peame paremini leevendama kõigi nende otsuste majanduslikku ja sotsiaalset mõju. Tuleb paremini selgitada, kuidas me seda teeme ja miks see on tähtis.

Inimesed peavad protsessi usaldama ja saama seda endale lubada. Peame kuulama rohkem ja tähelepanelikumalt oma kodanikke, ettevõtteid, noori. Peame oskama prognoosida, kuidas säilitada inimeste usaldus.

Inflatsioon püsib. Leibkonnad seisavad silmitsi reaalsalga vähenemisega. Et aidata sellega toime tulla, tõstab Euroopa Keskpank intressimäärasid. Kuid ka sellel on sotsiaalne mõju ja oleks vale see tähelepanuta jätta.

Seega, kui me soovime päriselt oma prioriteete ellu viia ja usaldusväärset säilitada, on vaja ka eesmärkidele vastavat ELi eelarvet.

On aeg võtta kasutusele uued omavahendid. Taasterahastu „NextGenerationEU“ võla tagasimaksmisel tuleb kättesaadavaks teha uued tuluallikad. See ei saa toimuda liidu pikaajaliste poliitikameetmete ja programmide arvel.

Sellel on seotud vajadus kohandada pikaajalist ELi eelarvet nii, et selles kajastuks praegune tegelikkus. Ei ole kahtlust, et alates praeguse mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmisest 2020. aastal on maailm muutunud, ja meie peame muutuma koos sellega. Oleme nõudnud mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist juba aastaid ja parlament on valmis andma oma panuse. See on muide väga oluline ka taristuprojektide puhul, mis võivad olla abiks kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas – näiteks raudteed, mis on ühtlasi kriitilise tähtsusega sõjaväelise liikuvuse trassid. Mõned neist otsustest eeldavad ühehäälsust ja meil kõigil on täita oma roll.

Küsimus on meie majanduse tulevikukindlaks muutmises. Ja selles, kuidas me muudame Euroopa Liidu tugevamaks, kui ta on seni olnud.

Lähikuud peavad tooma konkreetseid tulemusi. Isegi valimisperioodi kokkuleppimise protsess on osutunud keeruliseks. Tavapärase kuupäev põhineb 1979. aasta olukorral, mil liidul oli ainult üheksa liikmesriiki. Peame ühiselt läbi mõtlema, kuidas kuupäev kindlaks määrata. Praegu on arutlusel parlamendi koosseis. Olete küll saanud meie valimisseadust käsitleva ettepaneku, kuid nõukogus ei suudeta jõuda seisukohale. Üks asi, mida me ELi kohta teame, on see, et paigalseis tähendab stagnatsiooni.

Meil on ettepanek konvendi kohta, mis tugineb ulatuslikule Euroopa tuleviku konverentsile. Peame olema valmis laienemiseks: samal ajal kui Moldova, Ukraina ja teised Lääne-Balkani riigid viivad läbi reforme ja valmistuvad, peame seda tegema ka meie.

On tulnud aeg ühiseks mõtteviisi muutuseks. Paljud on selles geopoliitilises muutuses juba seisukoha võtnud. Ka meie peame olema valmis sama tegema.

Täna.